

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KURESSAARE
**NOORUSE
KOOL**

Economic and Consumer Literacy in European Schools

IO2 – Economic and Consumer literacy
education material and guidelines

Θεματική ενότητα:
Βιώσιμη κατανάλωση

Εισαγωγή

Αυτή η θεματική ενότητα δίνει στους μαθητές τις ικανότητες να αναγνωρίζουν και να αποφεύγουν την υπερκατανάλωση.

Οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν σύμφωνα με την ηλικία των μαθητών:

- 7-12 ετών
- 13-18 ετών

Η παγκοσμιοποίηση βρίσκεται παντού, στην καθημερινότητα μας, ξεκινώντας από το πουκάμισο από το Μπαγκλαντές, το φλιτζάνι του καφέ από κόκκους Γουατεμάλας, μέχρι το κινητό μας τηλέφωνο που δεν μπορεί να λειτουργήσει, χωρίς το κοβάλτιο από τη Δημοκρατία του Κονγκό.

Τα ψώνια δεν έχουν ωράριο, γιατί μέσω διαδικτύου μπορούμε, να ψωνίζουμε 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, 7 μέρες την εβδομάδα. Η κατανάλωσή μας δίνει εμπειρίες, μας κοινωνικοποιεί, δίνει νόημα στη ζωή μας και διαμορφώνει το μοντέρνο τρόπο ζωής. Ο καταναλωτισμός είναι μια έκφραση κοινωνικής ανάπτυξης αλλά και ατομισμού. Η κατανάλωση, συχνά, αναφέρεται σε φυσικές καταστάσεις, όπως “τρών”, “πίνω”, “μετακινούμαι”, “εργάζομαι”. Τα μέσα (ενημέρωσης, δικτύωσης κ.λπ.) και η διαφήμιση επηρεάζουν την καταναλωτική μας συμπεριφορά: προϊόντα, μουσική, ρούχα αντιπροσωπεύουν έναν συγκεκριμένο στυλ. Η “σωστή στάση ζωής” και η “σωστή αντίληψη” οργανώνονται από τρίτους, στην αγορά. Πως; Αγοράζοντας τα “σωστά προϊόντα”. Συχνά, η κοινωνική αναγνώριση και η βελτίωση της προσωπικής μας κατάστασης συνδέονται, με την αγορά των “σωστών” προϊόντων. Έτσι, τελικά, θα αγοράζουμε αγαθά, που δε χρειαζόμαστε.

Όμως, η συνεχόμενη αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και οι περιορισμένες πηγές του πλανήτη μας δημιουργούν τα εύλογα ερωτήματα: Πως, στο μέλλον, τα 9,5 δισεκατομμύρια ανθρώπων, το 2050, σύμφωνα με τον Ο.Η.Ε., θα μπορούν να ικανοποιούν τις βασικές τους ανάγκες και πως θα διασφαλίσουμε ότι δε θα υπάρχουν αποκλεισμοί; Και μόνο η κατανάλωση των νοικοκυριών στην Ευρώπη ευθύνεται για πάνω από το 25% όλων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της Ευρώπης. Σε αυτό το ποσοστό δεν περιλαμβάνονται οι ρύποι που συνδέονται με την παραγωγή καταναλωτικών ειδών. Αυτό σημαίνει ότι η κατανάλωση αγαθών επηρεάζει συνεχώς περισσότερο και την οικονομική και την κοινωνική κατάσταση των ανθρώπων παγκοσμίως και την κατάσταση του περιβάλλοντος. Στη διαδικασία παραγωγής, στην κατανάλωση και στη χρήση ενός προϊόντος υπάρχει μεγάλη δυνατότητα να ελαχιστοποιήσουμε τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και να μειώσουμε την παγκόσμια αδικία. Το θέμα είναι να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχει πρόβλημα, να κατανοήσουμε ότι υπάρχει δυνατότητα βελτίωσης, να ξεκινήσουμε συζήτηση, για τον τρόπο ζωής μας και για τις ευθύνες μας, όσον αφορά τις καταναλωτικές μας συνήθειες.

Φυσικά και υπάρχει η αρχή: “Δεν ψωνίζω τίποτα” ή της “Αποκήρυξης της κατανάλωσης”. Η αρχή αυτή εστιάζει στην άποψη ότι δεν είναι απαραίτητο ένα καινούργιο προϊόν, αλλά μπορούμε να διορθώσουμε το παλιό ή να αγοράσουμε ένα μεταχειρισμένο, ή να αναβαθμίσουμε ένα παλιό.

Αντιθέτως, υπάρχει η έννοια της βιώσιμης κατανάλωσης (επίσης, οικολογικής ή ηθικής κατανάλωσης). Η βιώσιμη κατανάλωση είναι μέρος ενός βιώσιμου (οικολογικού) τρόπου ζωής και της καταναλωτικής μας συμπεριφοράς. Όταν αγοράζουμε προϊόντα φιλικά στο περιβάλλον και στην

κοινωνία, μπορεί να ασκούμε πίεση στους πολιτικούς για να επιλύσουν τα προβλήματα του πλανήτη. Μπορεί, επίσης, να μειώσουμε το οικονομικό, οικολογικό και κοινωνικό κόστος του τρόπου ζωής μας.

Ένα παράδειγμα της παγκόσμιας διάστασης, που έχουν οι αγοραστικές αποφάσεις μας είναι το δίκαιο εμπόριο (fair trade). Οι καταναλωτές πρέπει να επιλέξουν ένα ακριβότερο προϊόν, ενός μικρότερου παραγωγού, από μια αναπτυσσόμενη χώρα, υποστηρίζοντας, έτσι, δίκαιες συνθήκες εργασίας. Επίσης, για την αγοραστική απόφαση, πρέπει να ληφθούν υπόψη και να παίξουν καθοριστικό ρόλο τα λειτουργικά και επακόλουθα κόστη ενός προϊόντος. Αυτή η παράμετρος βρίσκει εφαρμογή, στην ενεργειακή επάρκεια των προϊόντων καθώς και στη δυνατότητα διόρθωσης, ή στη μεγάλη διάρκεια ζωής ενός προϊόντος.

Σύμφωνα με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, η κατανάλωση είναι βιώσιμη, όταν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σημερινής γενιάς, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τις προοπτικές των μελλοντικών γενεών. Η βιώσιμη κατανάλωση, λοιπόν, έχει άμεση σχέση με τον τρόπο ζωής μας. Ο καταναλωτής, που ακολουθεί βιώσιμο τρόπο ζωής είναι ένας περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνος πολίτης. Βιώσιμη κατανάλωση, σημαίνει, πρώτα από όλα, συνειδητή κατανάλωση. Σκέφτομαι δύο φορές, εξετάζω όλα τα δεδομένα, έχω στο νου μου ένα ισορροπημένο τρόπο ζωής.

Η βιωσιμότητα, ως ποιοτικό χαρακτηριστικό των αγαθών πρέπει να αποτελεί την καθοδηγητική αρχή για τους καταναλωτές, καθώς και για την οικονομία και το δημόσιο τομέα στην Ευρώπη. Όμως, πως μπορούμε να προετοιμάσουμε και να συνοδεύσουμε κυρίως τους νέους, στην πορεία τους, σε ένα παγκοσμιοποιημένο και “συνδεδεμένο” ψηφιακό περιβάλλον, όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη; Πως μπορούμε να επικοινωνήσουμε σε αυτούς τη γνώση για τις τοπικές και παγκόσμιες εξελίξεις και προκλήσεις; Πως μπορούμε να τους βοηθήσουμε να συνειδητοποιήσουν τις βιώσιμες επιλογές και να δράσουν, ανάλογα;

Κατάλογος δραστηριοτήτων

Ηλικίες 7 -12 ετών

Τίτλος δραστηριότητας	Διάρκεια σε λεπτά
1 Ο τομ ήταν κάποτε πλούσιος	40 λεπτά
2 Τι θέλω; Τι χρειάζομαι;	40 λεπτά
3 Ασχολίες σχετικές με το νερό	20 λεπτά
4 Πόσο νερό ξοδεύω όταν...	30 λεπτά
5 Έλλειψη νερού στη ζωή μου	30 λεπτά
6 Οι μάρκες κάνουν τους ανθρώπους	25 λεπτά
7 Τοποθέτηση στην κλίμακα: Τι μπορώ να κάνω για να μειώσω την κατανάλωση της ενέργειας;	20 λεπτά
8 Το παιδί ως καταναλωτής	45 λεπτά

Συνολική διάρκεια

4 ώρες και 10 λεπτά

Ηλικίες 13--18

Τίτλος δραστηριότητας	Διάρκεια σε λεπτά
1 Ασχολίες σχετικές με το νερό	20 λεπτά
2 Έλλειψη νερού στη ζωή μου	30 λεπτά
3 Η εμφάνισή μου: Με λογότυπα ή χωρίς λογότυπα!	15 λεπτά

4	Τοποθέτηση στην κλίμακα: Τι μπορώ να κάνω για να εξοικονομώ ενέργεια;	20 λεπτά
5	Επιρροή των διαφημίσεων στην ανθρώπινη συμπεριφορά	60 λεπτά
6	Πως να επιβιώσετε σε ένα έρημο νησί	60 λεπτά

Συνολική διάρκεια: 2 ώρες και 25 λεπτά

Δραστηριότητες για μαθητές 7-12 χρονών

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Ο Τομ ήταν κάποτε πλούσιος
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Συζήτηση για την ιστορία
Προετοιμασία δραστηριότητας	Εκτύπωση του φύλλου εργασίας: "Ο Τομ ήταν κάποτε πλούσιος"
Εκπαιδευτικό υλικό	-
Διάρκεια	40 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Χωρίς όριο
Οδηγίες	Οι μαθητές διαβάζουν την ιστορία με το δάσκαλο και συζητούν τις ερωτήσεις: <ul style="list-style-type: none"> • Τι σας αρέσει περισσότερο στα γενέθλια; • Τι αγοράσατε με τα χρήματα που μαζέψατε στα γενέθλιά σας; • Πως θα συμπεριφερόσαστε, εάν ήσασταν στη θέση του Τομ; • Προσπαθήστε να κατανοήσετε τι είναι τα χρήματα και γιατί τα χρειαζόμαστε;
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-

Επιπλέον	Ερωτηματολόγιο πέντε ερωτήσεων, σχετικά με τις καταναλωτικές συνήθειες των μαθητών. Στόχος της άσκησης είναι να αξιολογήσουν οι μαθητές τις καταναλωτικές τους συνήθειες, διαπιστώνοντας αν είναι συνετοί καταναλωτές, αν χρειάζεται να είναι πιο προσεκτικοί στις αγορές τους ή αν είναι υπερκαταναλωτικοί. http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-3459
-----------------	---

Φύλλο εργασίας: “Ο Τομ ήταν κάποτε πλούσιος”

Χθες ήταν μια σπουδαία μέρα. Ο Τομ είχε γενέθλια. Στο πάρτι διασκέδασαν πολύ. Ειδικά ο Τομ χάρηκε ιδιαίτερα, που ήρθαν όλοι οι φίλοι του και του ευχήθηκαν χρόνια πολλά. Ο καιρός ήταν ζεστός και έτσι, το πάρτι έγινε στην αυλή. Έπαιξαν μπουγέλο, τραμπολίνο και κυνήγι θησαυρού. Η ώρα πέρασε γρήγορα με καλούς φίλους.

Ο Τομ πήρε πολλά καινούργια παιχνίδια καθώς και χρήματα, για τα γενέθλιά του. Την επόμενη μέρα, ο Τομ πήγε στο κατάστημα, με τη μεγαλύτερη αδερφή του, τη Μαρία. Πήρε, μαζί του, όλα τα χρήματα, που μάζεψε, στα γενέθλιά του. Υπήρχαν πολλοί πειρασμοί στο κατάστημα. Ο Τομ ήταν ενθουσιασμένος και δυσκολευόταν να διαλέξει. Τελικά, το αγόρι βγήκε, από το κατάστημα με μια μεγάλη τσάντα καραμέλες, μια σβούρα, ένα νεροπίστολο και ένα χρωματιστό χαρταετό. Ο Τομ κατάφερε να ξοδέψει όλα του τα λεφτά. Δεν του έμεινε ούτε ένα ευρώ. Μπροστά από το κατάστημα, ο χαρωπός πελάτης συνάντησε, τυχαία τους φίλους του και τους κέρασε καραμέλες. Έτσι η τσάντα άδειασε, με ταχύτητα φωτός.

Στο δρόμο για το σπίτι, ο Τομ έκανε ένα μικρό λάθος, με το νεροπίστολο. Δεν περίμενε να φτάσει στο σπίτι, για να το δοκιμάσει. Του μπήκε η ιδέα να το γεμίσει, με νερό, από το χαντάκι δίπλα στο πεζοδρόμιο. Αλλά, το νερό, από το χαντάκι, ήταν βρώμικο, λίγη άμμος μπήκε στο νεροπίστολο και αυτό σταμάτησε να λειτουργεί. Φυσούσε αρκετός αέρας, άτα ήταν ο κατάλληλος καιρός, για το πέταγμα του χαρταετού. Ο χαρταετός πέταξε ψηλά-ψηλά και πολύ μακριά. Τι όμορφο θέαμα. Ξαφνικά ο χαρταετός-δράκος έκανε μια απότομη στροφή και πέταξε προς τα κλαδιά ενός ψηλού δέντρου. Ο Τομ προσπάθησε να τραβήξει το χαρταετό, αλλά έσπασε το σκοινί (η καλούμπα).

Ο Τομ παρηγορήθηκε ότι είχε τουλάχιστον τη σβούρα. Όμως, όπως την κοιτούσε, αντιλήφθηκε ότι δεν ήταν τόσο όμορφη όπως στο κατάστημα. Τώρα, ο Τομ κατάλαβε ότι είχε ξοδέψει όλα του τα λεφτά, σε πράγματα που χάθηκαν. Του έμεινε μόνο μια χαζοσβούρα και κανένα ευρώ. Ο Τομ κατάλαβε ότι όταν έχουμε χρήματα, δεν πρέπει να τα σπαταλάμε αμέσως. Τα χρήματα δε φέρνουν την ευτυχία. Όμως η γνώση της σωστής χρήσης τους μπορεί να φέρει την ευτυχία.

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Τι θέλω; Τι χρειάζομαι;
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Συζήτηση τι θέλουμε και τι χρειαζόμαστε.
Προετοιμασία δραστηριότητας	Τυπώστε το φύλλο εργασίας: “Οδηγός Εξόδων”
Εκπαιδευτικό υλικό	
Διάρκεια	40 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Συζητήστε τις επόμενες ερωτήσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Πως περνάς τον ελεύθερο χρόνο σου; 2. Τι σου αρέσει περισσότερο στις διαφημίσεις; Θέλεις κάτι που είδες σε διαφήμιση; 3. Κάνε ένα κατάλογο, με πράγματα που σου είναι απαραίτητα. Ποιες είναι οι ανάγκες σου; Ποια πράγματα έχει μόνο και μόνο επειδή σου αρέσουν; 4. Τι σημαίνει διαφήμιση; Πως επηρεάζει τις αποφάσεις μας; 5. Τι πρέπει να σκεφτείς, πριν αγοράσεις κάτι;
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	Οι μαθητές μπορούν να σκεφτούν πράγματα, που ένας συγκεκριμένος άνθρωπος χρειάζεται; Για παράδειγμα: Ένας ποδοσφαιριστής και ένας αθλητής του σέκιτμπορντ. Ποιες ανάγκες τους διαφέρουν; Κάθε άνθρωπος έχει διαφορετικές ανάγκες και επιθυμίες.
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-
Επιπλέον	<p>Ερωτηματολόγιο πέντε ερωτήσεων, σχετικά με τις καταναλωτικές συνήθειες των μαθητών. Στόχος της άσκησης είναι να αξιολογήσουν οι μαθητές τις καταναλωτικές τους συνήθειες, διαπιστώνοντας αν είναι συνετοί καταναλωτές, αν χρειάζεται να είναι πιο προσεκτικοί στις αγορές τους ή αν είναι υπερκαταναλωτικοί.</p> <p>http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-3459</p>

Φύλλο εργασίας: “Οδηγός Εξόδων”

1. Χρειάζομαι πραγματικά αυτό το προϊόν;
2. Το θέλω πραγματικά;
3. Πόσο συχνά θα το χρησιμοποιήσω;
4. Έχω επιλέξει την καλύτερη προσφορά;
5. Μήπως μπορώ να το δανειστώ ή μήπως έχω κάτι παρόμοιο;
6. Πόσα χρήματα θα μου μείνουν, όταν αγοράσω τα πράγματα, που θέλω;
7. Πως μπορώ να κερδίσω χρήματα;

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Ασχολίες σχετικές με το νερό
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Παιχνίδι: “Μαντεύω την ασχολία” και συζήτηση: οι μαθητές ασχολούνται με τις διάφορες χρήσεις του νερού καθώς και με τη βασική του έννοια.
Προετοιμασία δραστηριότητας	Γράψτε και κόψτε τις κάρτες με τις ασχολίες από τον κατάλογο: “Ασχολίες σχετικές με το νερό”.
Εκπαιδευτικό υλικό	Κομμάτια κολλητικής ταινίας, κάρτες με τις ασχολίες (αντιγράψτε τον κατάλογο), αφίσες, στυλό.
Διάρκεια	20 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Κάθε μαθητής λαμβάνει μια κάρτα με μια ασχολία (δείτε το υπόδειγμα) και σκέφτεται, ποιο ρόλο παίζει το νερό, στη ζωή του ατόμου, που έχει αυτήν την ασχολία. Πρέπει να εκφράσει τις σκέψεις του, σε δύο, το πολύ τρεις προτάσεις.</p> <p>Έπειτα ο μαθητής κολλάει την κάρτα του, στο μέτωπο ενός συμμαθητή του, χωρίς αυτός να έχει διαβάσει την κάρτα. Όταν όλοι οι μαθητές έχουν μια κάρτα στο μέτωπο τους, αρχίζουν να περπατούν, στην αίθουσα. Ο σκοπός τους είναι να βρουν ποια ασχολία είναι γραμμένη στην κάρτα που είναι κολλημένη στο μέτωπό τους. Για το σκοπό αυτό κάνουν ερωτήσεις στους συμμαθητές τους. Οι συμμαθητές τους πρέπει να απαντήσουν με ένα “ναι” ή με ένα “όχι”. Κάθε μαθητής, που βρήκε σωστά την ασχολία στην κάρτα του, μπορεί να ξεκολλήσει την κάρτα, από το μέτωπό του.</p> <p>Αφού όλοι οι μαθητές βρουν τη σωστή ασχολία, ακολουθεί συζήτηση για το ρόλο του νερού, που ανακαλύφθηκε χάρη στις διάφορες ασχολίες: το πόσιμο νερό, το νερό για πότισμα στη γεωργία, το νερό για υγιεινή και καθαριότητα, το νερό στη βιομηχανία, στην ενέργεια, στη θρησκεία, στη διασκέδαση. Όλοι οι ρόλοι καταγράφονται, σε μια μεγάλη αφίσα, γύρω από τη λέξη “νερό”.</p>
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	Αντί για κάρτες με κολλητική ταινία μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτοκόλλητες ετικέτες
Πως θα αξιολογήσετε την	-

δραστηριότητα;	
Επιπλέον	Το νερό είναι ζωή: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-742

Φύλλο εργασίας: “Ασχολίες σχετικές με το νερό”

Πυροσβέστης
Αγρότης
Παραγωγός αναψυκτικών
Κολυμβητής
Μάγειρας
Παραγωγός αυτοκινήτων
Συντηρητής
Εργάτης βιολογικού καθαρισμού
Ψαράς
Προσκυνητής στην Ινδία
Καθαριστής
Ναυαγοσώστης

Ιερέας
Μηχανικός περιβάλλοντος
Υδραυλικός
Αθλητής καλλιτεχνικού πατινάζ
Πατέρας
Ξενοδόχος
Νοσοκόμα
Χημικός τροφίμων
Σύμβουλος ενέργειας
Θαλάσσιος βιολόγος
Καπετάνιος
Μηχανικός υδραυλικών έργων

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Πόσο νερό ξοδεύω όταν...
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Παιχνίδι υποθέσεων: Οι μαθητές μαθαίνουν τις ποσότητες νερού, που ξοδεύονται, για τα είδη, που καταναλώνουμε, καθημερινά (κυρίως τρόφιμα).
Προετοιμασία δραστηριότητας	Για την προετοιμασία, κόβουμε τις κάρτες του παιχνιδιού: “Μάντεψε σωστά”. Έτσι, έχουμε 27 κάρτες με προϊόντα και 27 κάρτες με δεδομένα.
Εκπαιδευτικό υλικό	Κάρτες για το παιχνίδι “Μάντεψε σωστά” και ένα χρονόμετρο. Συμβουλευτείτε τον πίνακα με τις ορθές απαντήσεις
Διάρκεια	30 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	Ένα παιχνίδι, κατά το οποίο οι μαθητές μαντεύουν πόσο νερό καταναλώνεται, για να παραχθούν συγκεκριμένα προϊόντα, παίζεται από τους μαθητές. Οι μαθητές σχηματίζουν έναν κύκλο, οι κάρτες ρίχνονται, ανακατεμένα στο κέντρο του κύκλου. Οι μαθητές έχουν 5 λεπτά να συνδιάσουν την κάρτα του κάθε προϊόντος με την αντίστοιχη κάρτα κατανάλωσης νερού. Το χρονόμετρο αναγγέλλει την έναρξη και το τέλος του παιχνιδιού. Τα σωστά ζευγάρια μπαίνουν, στην άκρη και ξεκινάει ο νέος κύκλος παιχνιδιού. Το παιχνίδι τελειώνει όταν βρεθούν όλα τα ζευγάρια καρτών, σωστά. Οι λύσεις βρίσκονται, στον πίνακα: “Κατανάλωση νερού”.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	Ρωτήστε τους μαθητές: <ul style="list-style-type: none"> - Τι σας προκάλεσε τη μεγαλύτερη έκπληξη; - Τι γνωρίζατε ήδη; - Πως μπορούμε να περιορίσουμε την κατανάλωση του νερού;
Επιπλέον	Το νερό είναι ζωή: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-742 Μείωση κατανάλωσης νερού https://www.kepka.org/enimerosi-list/prasines-synitheies/2066-meiosi-katanalosis-neroy

Πίνακας: “Κατανάλωση νερού”

1 κιλό ψωμί	1300 λίτρα	1 κιλό μοσχάρι χωρίς κόκκαλα	15500 λίτρα
1 κιλό τυρί	5000 λίτρα	1 κιλό χοιρινό χωρίς κόκκαλα	4800 λίτρα
1 αυγό κότας	200 λίτρα	1 κιλό κοτόπουλο	3900 λίτρα
1 κιλό ζάχαρης	1500 λίτρα	1 μύρα (0,5 λίτρο)	150 λίτρα
100 γρ σοκολάτας	225 λίτρα	1 σακουλάκι πατατάκια	185 λίτρα
1 ποτήρι χυμός πορτοκάλι	170 λίτρα	1 κιλό χαρτί	2000 λίτρα
1 φλιτζάνι τσάι	30 λίτρα	1 κιλό ανακυκλωμένο χαρτί	20 λίτρα
1 ποτήρι χυμός μήλο	190 λίτρα	1 υπολογιστής	20000 λίτρα
1 φλιτζάνι κακάο	190 λίτρα	1 κινητό τηλέφωνο	3000 λίτρα
1 φλιτζάνι καφέ	140 λίτρα	1 αυτοκίνητο	400000 λίτρα
1 ποτήρι γάλα	200 λίτρα	1 μπλουζάκι	2700 λίτρα
1 κιλό μπανάνες	859 λίτρα	1 παντελόνι τζιν	11000 λίτρα
1 κιλό φράουλες	276 λίτρα	1 ζευγάρι δερμάτινα παπούτσια	8000 λίτρα
1 μπέργκερ	2400 λίτρα		

Κάρτες παιχνιδιού “Μάντεψε σωστά”

1 μύρα	1 κινητό τηλέφωνο	1 υπολογιστής
1 παντελόνι τζιν	20.000 λίτρα	3000 λίτρα
400.000 λίτρα	1 αυτοκίνητο	2700 λίτρα
11.000 λίτρα	1 μπλουζάκι	8000 λίτρα
15.500 λίτρα	4800 λίτρα	3900 λίτρα
1 κιλό χαρτί	1 κιλό φράουλες	100 γρ σοκολάτα
1 ποτήρι χυμός μήλου	1 κιλό ανακυκλωμένο χαρτί	1 φλιτζάνι κακάο
1 ζευγάρι δερμάτινα παπούτσια	1 φλιτζάνι καφέ	1 ποτήρι χυμός πορτοκάλι
1 κιλό μοσχάρι χωρίς κόκκαλα	1 κιλό χοιρινό	1 κιλό κοτόπουλο

1 κιλό ψωμί	1300 λίτρα	1 κιλό τυρί
5000 λίτρα	1 αυγό κότας	200 λίτρα
1 κιλό ζάχαρη	1500 λίτρα	225 λίτρα
1 φλιτζάνι τσάι	30 λίτρα	170 λίτρα
190 λίτρα	100 λίτρα	140 λίτρα
1 ποτήρι γάλα	200 λίτρα	859 λίτρα
1 σακουλάκι πατατάκια	257 λίτρα	2400 λίτρα
1 κιλό μπανάνες	150 λίτρα	185 λίτρα
1 μπέργκερ	2000 λίτρα	20 λίτρα

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Έλλειψη νερού στη ζωή μου
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Δημιουργική εργασία: Οι μαθητές αναλαμβάνουν το ρόλο ενός ανθρώπου, που έχει πολύ λίγο νερό διαθέσιμο, στη ζωή του. Τους ζητάμε να προσπαθήσουν να βάλουν τον εαυτό τους στη θέση ανθρώπων, που δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό ή/και σε ποσότητες νερού που να επαρκούν για τις καθημερινές τους ανάγκες.
Προετοιμασία δραστηριότητας	-
Εκπαιδευτικό υλικό	Χρωματιστά μολύβια, αφίσες κ.λπ.
Διάρκεια	30 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Χωρίς όριο
Οδηγίες	Οι μαθητές σκέφτονται τις παρακάτω ερωτήσεις, είτε μεμονωμένα, είτε σε ομάδες: Ποιες θα είναι οι συνέπειες, στη ζωή σας, εάν δεν έχετε πρόσβαση, στο νερό; Τι σημασία έχει η έλλειψη νερού, στην καθημερινή σας ζωή; Σκεφτείτε και την “άμεση” και την “έμμεση” κατανάλωση. Δημιουργήστε μαζί μια νοητική χαρτογράφηση, μια αφίσα με γραφήματα, μια σελίδα ημερολογίου, ένα άρθρο για εφημερίδα ή μια εικόνα.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	Σύμφωνα με την προ υπάρχουσα γνώση των μαθητών, ο δάσκαλος μπορεί να επιλέξει μια δραστηριότητα.
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-
Επιπλέον	Το νερό είναι ζωή: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-742 Μείωση κατανάλωσης νερού https://www.kepka.org/enimerosi-list/prasines-synitheies/2066-meiosi-katanalosis-neroy

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Οι μάρκες κάνουν τον άνθρωπο
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Δημιουργική εργασία: Οι μαθητές συζητούν για τις πιο γνωστές φίρμες και τη χρήση των ρούχων
Προετοιμασία δραστηριότητας	-
Εκπαιδευτικό υλικό	Ένα φύλλο χαρτί A3 για όλους τους μαθητές, χρωματιστά μολύβια, μανταλάκια.
Διάρκεια	25 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Χωρίς όριο
Οδηγίες	Όλοι οι μαθητές παίρνουν από ένα φύλλο χαρτί, πάνω στο οποίο ζωγραφίζουν μια ανθρώπινη φιγούρα. Αυτός ο άνθρωπος τώρα “ντύνεται” (ζωγραφίζεται) από ρούχα από γνωστές φίρμες. Οι ταμπελίτσες με τη φίρμα πρέπει να είναι εμφανείς π.χ. Αν ζωγραφίσουν ένα μπλουζάκι, πρέπει να γράψουν πάνω του τη φίρμα, ή να ζωγραφίσουν το λογότυπο της. Αφήστε τη φαντασία τους ελεύθερη. Είναι δική τους απόφαση αν ταυτίζονται με το πρόσωπο που ζωγράρισαν και έντυσαν σύμφωνα με τις δικές τους συνήθειες, προτιμήσεις και επιθυμίες, ή εάν ο άνθρωπος που ζωγράρισαν είναι φανταστικός. Μετά από 10 λεπτά περίπου, κρεμάστε τις ζωγραφιές, έτσι ώστε να είναι ορατές από όλους. Μην επιτρέψετε σχόλια.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	Συζητήστε τα παρακάτω: <ul style="list-style-type: none"> • Ποιες χρήσεις έχουν τα ρούχα; • Γιατί οι φίρμες είναι τόσο σημαντικές; • Ποια συμπεριφορά μπορείτε να συνδέσετε με συγκεκριμένο στυλ ντυσίματος;
Επιπλέον	Βιώσιμη μόδα για ένα βιώσιμο μέλλον https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe/recovery-coronavirus-success-stories/climate_and_environment/sustainable-fashion-sustainable-future_el Fabric Republic https://www.fabricrepublic.gr/

	Κείμενο “Μόδα” που μπορούν οι εκπαιδευτικοί να διαβάσουν στους μαθητές
--	--

Κείμενο: “Μόδα”

Η βιομηχανία υφασμάτων και ρούχων είναι μια παγκοσμιοποιημένη βιομηχανία. Ο ανταγωνισμός, στην παγκόσμια αγορά και η έρευνα, για φθηνότερες μεθόδους παραγωγής, οδήγησαν πολλές εταιρίες να μεταφέρουν τις εγκαταστάσεις παραγωγής, σε αναπτυσσόμενες χώρες. Αυτό αφορά ένα μεγάλο αριθμό βιομηχανιών από εταιρίες τεχνολογίας, μέχρι προμηθευτές, ακόμα και γυναίκες που εργάζονται στο σπίτι και που είναι ενσωματωμένες, στην παγκόσμια οικονομία.

Η έλλειψη σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα και στα δικαιώματα των εργαζόμενων, στην αλυσίδα παραγωγής είναι συχνό φαινόμενο. Χιλιάδες εταιρίες ενδυμάτων απασχολούν, κυρίως νέες γυναίκες, στην παγκόσμια υφαντουργία, ειδικά στην Ασία και στη Λατινική Αμερική. Τα χαμηλότερα από τα νόμιμα ημερομίσθια, η απουσία συμβάσεων εργασίας, οι απλήρωτες υπερωρίες κ.λπ. είναι συχνές πρακτικές.

Συχνά, οι πρώτες ύλες, τα ημιτελή, ή τα τελικά προϊόντα μεταφέρονται, γύρω-γύρω, στον κόσμο. Η επιβάρυνση του περιβάλλοντος, σε όλο το μήκος της αλυσίδας υφασμάτων είναι ευρέως γνωστή: η χρήση μεγάλων ποσοτήτων φυτοφαρμάκων για την καλλιέργεια των πρώτων υλών (φυτικές ίνες), η χρήση πολλών χημικών ουσιών για την καλλιέργεια υβριδίων, ή η υπερβολική κατανάλωση νερού, στην καλλιέργεια του βαμβακιού. Τα τελευταία χρόνια, τα κοινωνικά ζητήματα έχουν έρθει στο προσκήνιο χάρη στην κοινωνία των πολιτών, οργανώσεις όπως: “Εκστρατεία για καθαρά ρούχα” η υφαντουργική βιομηχανία και οι έμποροι πιέζονται, διαρκώς, να αναλάβουν την κοινωνική και οικολογική ευθύνη, για τα προϊόντα τους, παράλληλα με τα οικονομικά του συμφέροντα. Η βιώσιμη μόδα δεν είναι πλέον απύσχα. Παντελόνια τζιν από βιολογικό βαμβάκι, μπλουζάκια από δίκαιο εμπόριο, βρίσκονται, ήδη, στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων ρούχων. Αλλά, τι σημαίνει οικολογικό, βιολογικό, βιώσιμο και τι σημαίνει δίκαιο; Τι σημαίνουν τα διάφορα πιστοποιητικά ποιότητας;

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Τοποθέτηση στην κλιμακα: Τι μπορώ να κάνω για να μειώσω την κατανάλωση ενέργειας;
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Διαδραστικό παιχνίδι: συζήτηση πως οι μαθητές αντιλαμβάνονται πως μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας στην καθημερινή τους ζωή.
Προετοιμασία δραστηριότητας	
Εκπαιδευτικό υλικό	Χαρτοταινία
Διάρκεια	20 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Ο δάσκαλος κολλάει χαρτοταινία στο πάτωμα της αίθουσας διδασκαλίας. Γράφει 0 στο ένα άκρο, 50 στη μέση και 100 στο άλλο άκρο. Τότε ο δάσκαλος κάνει μια δήλωση και ζητάει από τους μαθητές να τοποθετηθούν κατά μήκος της χαρτοταινίας ανάλογα με το τι πιστεύουν ή τι κάνουν. Αν συμφωνούν απόλυτα με τη δήλωση, τοποθετούνται στο 100. Αν διαφωνούν απόλυτα τοποθετούνται στο 0. Για απαντήσεις όπως “αρκετά συμφωνώ” ή “αρκετά διαφωνώ” μαθητές πρέπει να τοποθετηθούν ανάλογα. το 50 αντιστοιχεί στο “ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ”. Παραδείγματα δηλώσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Όταν βγαίνω από ένα δωμάτιο, σβύνω το φως. • Το πλυντήριο, στο σπίτι μου, είναι ενεργειακής κλάσης B. • Δεν αφήνω ανοιχτή την πόρτα του ψυγείου.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	Ο δάσκαλος ρωτά τους μαθητές γιατί τοποθετήθηκαν στο συγκεκριμένο σημείο. Οι μαθητές εκφράζουν την άποψή τους και την υποστηρίζουν με επιχειρήματα. Το σημαντικότερο, σε όλο αυτό το παιχνίδι και στη συζήτηση είναι να συνειδητοποιήσουν ότι ο καθένας μπορεί να μειώσει την κατανάλωση της ενέργειας και να εντοπίσουν τους τρόπους για να το επιτύχουν.
Επιπλέον	Λαμπρές ιδέες για κατανάλωση λιγότερης ενέργειας όταν χρησιμοποιούμε οικιακές συσκευές https://www.kepka.org/en/imerosi-list/energeia/2874-

[lampres-idees-gia-katanalosi-ligoteris-energeias-otan-xrisimopoioume-oikiakes-syskeves](https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2875-11)

12 λαμπρές ιδέες για τα πλυντήρια πιάτων - ρούχων

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2875-11>

10 λαμπρές ιδέες για τη θέρμανση

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2877-10>

13 λαμπρές ιδέες για την ηλεκτρική κουζίνα

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2878-13>

4 λαμπρές ιδέες για το θερμοσίφωνα

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2879-4>

Πως θα εξοικονομήσουμε ενέργεια, στο σπίτι μας

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/1683-postha-eksoikonomisoume-energeia-sto-spiti-mas>

10 λαμπρές ιδέες για το ψυγείο

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2880-10-2>

6 λαμπρές ιδέες για το νυχτερινό ρεύμα

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2881-7>

Συσκευές, που καταναλώνουν λιγότερη ενέργεια

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2064-syskeves-pou-katanalonoun-ligoteri-energeia>

Εξοικονόμηση ενέργειας όταν χρησιμοποιούμε ηλεκτρικές οικιακές συσκευές <https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2872-eksoikonomisi-energeias-otan-xrisimopoioume-ilektrikes-oikiakes-syskeves>

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2872-eksoikonomisi-energeias-otan-xrisimopoioume-ilektrikes-oikiakes-syskeves>

Εξοικονόμηση ενέργειας όταν χρησιμοποιώ οικιακές συσκευές

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/781-eksoikonomisi-energeias-otan-xrisimopoioume-oikiakes-syskeves>

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/781-eksoikonomisi-energeias-otan-xrisimopoioume-oikiakes-syskeves>

Μείωση κατανάλωσης ενέργειας

<https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2065-meiosi-katanalosis-energeias>

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Το παιδί ως καταναλωτής
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 7-12 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Οι μαθητές: <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν το κείμενο που διάβασαν και μπορούν να το διηγηθούν • γνωρίζουν ότι το ηλεκτρικό ρεύμα συνδέεται με την ηλιακή ενέργεια • μπορούν να συσχετίσουν το κείμενο που διάβασαν με τη δική τους ζωή • γνωρίζουν ότι είναι και οι ίδιοι καταναλωτές.
Προετοιμασία δραστηριότητας	-
Εκπαιδευτικό υλικό	Μολύβια, μαρκαδόροι, χαρτιά, A4
Διάρκεια	45 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Εισαγωγή (5 λεπτά): Οι μαθητές κινούνται μέσα στην αίθουσα και ρωτούν όσους περισσότερους συμμαθητές μπορούν, τι έκαναν το προηγούμενο βράδυ. Καταγράφουν τις απαντήσεις.</p> <p>Κυρίως μέρος (30 λεπτά): Οι μαθητές χωρίζουν τις απαντήσεις των συμμαθητών τους, που κατέγραψαν στην ερώτηση: “Τι έκανες χθες το βράδυ;”, σε όσες χρειάζονται ηλεκτρικό ρεύμα και σε όσες δε χρειάζονται. Μετά αρχίζουν να συζητούν τι θα ήταν διαφορετικό, στο σπίτι τους, αν δεν υπήρχε ηλεκτρικό ρεύμα. Είναι μια σπουδαία ευκαιρία να μάθουν οι μαθητές, πως ζούσαν οι άνθρωποι, πριν χρόνια, χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα, τι έκαναν τα βράδια, πως μαγείρευαν, πως ζεσταινόντουσαν κ.λπ.</p> <p>Κλείσιμο (10 λεπτά): Δημιουργούν όλοι μαζί, μια λίστα με θέμα “Που χρησιμοποιούμε ηλεκτρικό ρεύμα;”</p>
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Επιπλέον	-
-----------------	---

Δραστηριότητες για μαθητές 13-18 χρονών

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Ασχολίες σχετικές με το νερό
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 13-18 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Παιχνίδι: “Μαντεύω την ασχολία” και συζήτηση: οι μαθητές ασχολούνται με τις διάφορες χρήσεις του νερού καθώς και με τη βασική του έννοια.
Προετοιμασία δραστηριότητας	Γράψτε και κόψτε τις κάρτες με τις ασχολίες από τον κατάλογο: “Ασχολίες σχετικές με το νερό”.
Εκπαιδευτικό υλικό	Κομμάτια κολλητικής ταινίας, κάρτες με τις ασχολίες (αντιγράψτε τον κατάλογο), αφίσες, στυλό.
Διάρκεια	20 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Κάθε μαθητής λαμβάνει μια κάρτα με μια ασχολία (δείτε το υπόδειγμα) και σκέφτεται, ποιο ρόλο παίζει το νερό, στη ζωή του ατόμου, που έχει αυτήν την ασχολία. Πρέπει να εκφράσει τις σκέψεις του, σε δύο, το πολύ τρεις προτάσεις.</p> <p>Έπειτα ο μαθητής κολλάει την κάρτα του, στο μέτωπο ενός συμμαθητή του, χωρίς αυτός να έχει διαβάσει την κάρτα. Όταν όλοι οι μαθητές έχουν μια κάρτα στο μέτωπο τους, αρχίζουν να περπατούν, στην αίθουσα. Ο σκοπός τους είναι να βρουν ποια ασχολία είναι γραμμένη στην κάρτα που είναι κολλημένη στο μέτωπό τους. Για το σκοπό αυτό κάνουν ερωτήσεις στους συμμαθητές τους. Οι συμμαθητές τους πρέπει να απαντήσουν με ένα “ναι” ή με ένα “όχι”. Κάθε μαθητής, που βρήκε σωστά την ασχολία στην κάρτα του, μπορεί να ξεκολλήσει την κάρτα, από το μέτωπό του.</p> <p>Αφού όλοι οι μαθητές βρουν τη σωστή ασχολία, ακολουθεί συζήτηση για το ρόλο του νερού, που ανακαλύφθηκε χάρη στις διάφορες ασχολίες: το πόσιμο νερό, το νερό για πότισμα στη γεωργία, το νερό για υγιεινή και καθαριότητα, το νερό στη βιομηχανία, στην ενέργεια, στη θρησκεία, στη διασκέδαση. Όλοι οι ρόλοι καταγράφονται, σε μια μεγάλη αφίσα, γύρω από τη λέξη “νερό”.</p>
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	Αντί για κάρτες με κολλητική ταινία μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτοκόλλητες ετικέτες

Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-
Επιπλέον	Το νερό είναι ζωή: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-742

Φύλλο εργασίας: “Ασχολίες σχετικές με το νερό”

Πυροσβέστης	Ιερέας
Αγρότης	Μηχανικός περιβάλλοντος
Παραγωγός αναψυκτικών	Υδραυλικός
Κολυμβητής	Αθλητής καλλιτεχνικού πατινάζ
Μάγειρας	Πατέρας
Παραγωγός αυτοκινήτων	Ξενοδόχος
Συντηρητής	Νοσοκόμα
Εργάτης βιολογικού καθαρισμού	Χημικός τροφίμων
Ψαράς	Σύμβουλος ενέργειας
Προσκυνητής στην Ινδία	Θαλάσσιος βιολόγος
Καθαριστής	Καπετάνιος
Ναυαγοσώστης	Μηχανικός υδραυλικών έργων

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Έλλειψη νερού στη ζωή μου
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 13-18 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα

Στόχος της δραστηριότητας	Δημιουργική εργασία: Οι μαθητές αναλαμβάνουν το ρόλο ενός ανθρώπου, που έχει πολύ λίγο νερό διαθέσιμο, στη ζωή του. Τους ζητάμε να προσπαθήσουν να βάλουν τον εαυτό τους στη θέση ανθρώπων, που δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό ή/και σε ποσότητες νερού που να επαρκούν για τις καθημερινές τους ανάγκες.
Προετοιμασία δραστηριότητας	-
Εκπαιδευτικό υλικό	Χρωματιστά μολύβια, αφίσες κ.λπ.
Διάρκεια	30 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Χωρίς όριο
Οδηγίες	Οι μαθητές σκέφτονται τις παρακάτω ερωτήσεις, είτε μεμονωμένα, είτε σε ομάδες: Ποιες θα είναι οι συνέπειες, στη ζωή σας, εάν δεν έχετε πρόσβαση, στο νερό; Τι σημασία έχει η έλλειψη νερού, στην καθημερινή σας ζωή; Σκεφτείτε και την “άμεση” και την “έμμεση” κατανάλωση. Δημιουργήστε μαζί μια νοητική χαρτογράφηση, μια αφίσα με γραφήματα, μια σελίδα ημερολογίου, ένα άρθρο για εφημερίδα ή μια εικόνα.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	Σύμφωνα με την προ υπάρχουσα γνώση των μαθητών, ο δάσκαλος μπορεί να επιλέξει μια δραστηριότητα.
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-
Επιπλέον	Το νερό είναι ζωή: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-educationalvideo-8522-742 Μείωση κατανάλωσης νερού https://www.kepka.org/enimerosi-list/prasines-synitheies/2066-meiosi-katanalosis-neroy

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Η εμφάνισή μου: Με λογότυπα ή χωρίς λογότυπα!
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 13-18 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Οι μαθητές αναλύουν και κατανοούν τη συμπεριφορά και τη στάση τους, όσον αφορά το στυλ του ντυσίματός τους και τον καταναλωτισμό.
Προετοιμασία δραστηριότητας	Τυπώστε το φύλλο εργασίας “Η εμφάνισή μου”
Εκπαιδευτικό υλικό	Φύλλο εργασίας “Η εμφάνισή μου”
Διάρκεια	15 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	Δώστε σε κάθε μαθητή ένα φύλλο εργασίας και ζητήστε το να το συμπληρώσει μέσα σε 5 λεπτά. Καταγράψτε γρήγορα τις απαντήσεις σε κάθε ερώτηση και υπολογίστε τα ποσοστά που έλαβε.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	Τα παραπάνω ποσοστά θα σας βοηθήσουν να αξιολογήσετε τις γνώσεις των μαθητών για τον καταναλωτισμό.
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-
Επιπλέον	Πράσινη Συμφωνία: https://kepka.org/mainmenu-27/mainmenu-48/2800-prasini-symfonia

Φύλλο εργασίας: Η εμφάνισή μου

1. Πόσο χρόνο χρειάζεται για να διαλέξεις τα ρούχα σου το πρωί;

- < 5 λεπτά
- 5-10 λεπτά
- 10-20 λεπτά
- 20-30 λεπτά
- > 30 λεπτά

2. Πόσο σημαντικός παράγοντας είναι η φίρμα για να αποφασίσεις να αγοράσεις ένα ρούχο;

- Πολύ σημαντικός
- Αρκετά σημαντικό;
- Αρκετά ασήμαντος
- Ασήμαντος

3. Πόσο συχνά αγοράζεις καινούρια ρούχα;

- Περίπου 1 φορά την εβδομάδα
- Περίπου 1 φορά το μήνα
- Κάθε 2-3 μήνες
- Κάθε 6 μήνες
- Μια φορά το χρόνο
- Λιγότερο συχνά

4. Πόσο σημαντικός παράγοντας είναι η φίρμα για να αποφασίσεις να αγοράσεις ένα ζευγάρι παπούτσια;

- Πολύ σημαντικός
- Αρκετά σημαντικό;
- Αρκετά ασήμαντος
- Ασήμαντος

5. Πόσα χρήματα ξοδεύεις, κατά μέσο όρο, για ρούχα, μέσα σε 1 μήνα;

- < 10 ευρώ
- 10-30 ευρώ
- 30-60 ευρώ
- 60-100 ευρώ
- > 100 ευρώ

6. Πόσα ρούχα από τη ντουλάπα σου, πραγματικά φοράς;

- Σχεδόν όλα
- Περίπου 2/3
- Περίπου τα μισά
- Περίπου το 1/3
- Πολύ λίγα

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Τοποθέτηση στην κλιμακα: Τι μπορώ να κάνω για να μειώσω την κατανάλωση ενέργειας;
Ομάδα στόχευσης της	Μαθητές 13-18 χρονών

δραστηριότητας	
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Διαδραστικό παιχνίδι: συζήτηση πως οι μαθητές αντιλαμβάνονται πως μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας στην καθημερινή τους ζωή.
Προετοιμασία δραστηριότητας	
Εκπαιδευτικό υλικό	Χαρτοταινία
Διάρκεια	20 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Ο δάσκαλος κολλάει χαρτοταινία στο πάτωμα της αίθουσας διδασκαλίας. Γράφει 0 στο ένα άκρο, 50 στη μέση και 100 στο άλλο άκρο. Τότε ο δάσκαλος κάνει μια δήλωση και ζητάει από τους μαθητές να τοποθετηθούν κατά μήκος της χαρτοταινίας ανάλογα με το τι πιστεύουν ή τι κάνουν. Αν συμφωνούν απόλυτα με τη δήλωση, τοποθετούνται στο 100. Αν διαφωνούν απόλυτα τοποθετούνται στο 0. Για απαντήσεις όπως “αρκετά συμφωνώ” ή “αρκετά διαφωνώ” μαθητές πρέπει να τοποθετηθούν ανάλογα. το 50 αντιστοιχεί στο “ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ”. Παραδείγματα δηλώσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Όταν βγαίνω από ένα δωμάτιο, σβύνω το φως. • Το πλυντήριο, στο σπίτι μου, είναι ενεργειακής κλάσης B. • Δεν αφήνω ανοιχτή την πόρτα του ψυγείου.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	Ο δάσκαλος ρωτά τους μαθητές γιατί τοποθετήθηκαν στο συγκεκριμένο σημείο. Οι μαθητές εκφράζουν την άποψή τους και την υποστηρίζουν με επιχειρήματα. Το σημαντικότερο, σε όλο αυτό το παιχνίδι και στη συζήτηση είναι να συνειδητοποιήσουν ότι ο καθένας μπορεί να μειώσει την κατανάλωση της ενέργειας και να εντοπίσουν τους τρόπους για να το επιτύχουν.
Επιπλέον	<p>Λαμπρές ιδέες για κατανάλωση λιγότερης ενέργειας όταν χρησιμοποιούμε οικιακές συσκευές https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2874-lampres-idees-gia-katanalosi-ligoteris-energeias-otan-xrisimopoioume-oikiakes-syskeves 12 λαμπρές ιδέες για τα πλυντήρια πιάτων - ρούχων https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2875-11 10 λαμπρές ιδέες για τη θέρμανση https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2877-10</p>

<p>13 λαμπρές ιδέες για την ηλεκτρική κουζίνα https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2878-13</p> <p>4 λαμπρές ιδέες για το θερμοσίφωνα https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2879-4</p> <p>Πως θα εξοικονομήσουμε ενέργεια, στο σπίτι μας https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/1683-postha-eksoikonomisoume-energeia-sto-spiti-mas</p> <p>10 λαμπρές ιδέες για το ψυγείο https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2880-10-2</p> <p>6 λαμπρές ιδέες για το νυχτερινό ρεύμα https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2881-7</p> <p>Συσκευές, που καταναλώνουν λιγότερη ενέργεια https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2064-syskeves-pou-katanalonoun-ligoteri-energeia</p> <p>Εξοικονόμηση ενέργειας όταν χρησιμοποιούμε ηλεκτρικές οικιακές συσκευές https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2872-eksoikonomisi-energeias-otan-xrisimopoioume-ilektrikes-oikiakes-syskeves</p> <p>Εξοικονόμηση ενέργειας όταν χρησιμοποιώ οικιακές συσκευές https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/781-eksoikonomisi-energeias-otan-xrisimopoiou-oikiakes-syskeves</p> <p>Μείωση κατανάλωσης ενέργειας https://www.kepka.org/enimerosi-list/energeia/2065-meiosi-katanalosis-energeias</p>

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Επιρροή των διαφημίσεων στην ανθρώπινη συμπεριφορά
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 13-18 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Οι μαθητές: <ul style="list-style-type: none"> • Μπορούν να αξιολογήσουν το μήνυμα των διάφορων διαφημίσεων, την αξιοπιστία του, κατανοούν ότι όλα όσα διαφημίζονται δεν είναι χρήσιμα για ανθρώπους και περιβάλλον. • Προτιμούν προϊόντα και υλικά φιλικά στο περιβάλλον. • Αξιολογεί με κριτική διάθεση τους “πράσινους” ισχυρισμούς.
Προετοιμασία δραστηριότητας	Τυπώστε το φύλλο εργασίας: “Διαφημίσεις”
Εκπαιδευτικό υλικό	Οι μαθητές φέρνουν διάφορες διαφημίσεις από εφημερίδες, περιοδικά (τρόφιμα, φάρμακα, τσιγάρα, καθαριστικά σπιτιού, συμπληρώματα διατροφής κ.λπ.)
Διάρκεια	60 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	<p>Στη ζωή μας οι καταναλωτές κάνουμε διάφορες επιλογές, σε καθημερινή βάση. Πρέπει να λαμβάνουμε, κάθε μέρα αποφάσεις, να επιλέγουμε ανάμεσα σε διάφορα μηνύματα και διαφημίσεις. Όλα προσφέρουν, πωλούν, συστήνουν κάποιο αγαθό. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ποιες είναι οι σωστές προτάσεις για εμάς. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε τι προσφέρεται, στους νέους, μέσα από τις διαφημίσεις. Και είναι ακόμα πιο σημαντικό, ότι αυτός ο τεράστιος αριθμός αγαθών, αυτή η υπερ-καταναλωτική συμπεριφορά δεν ωφελεί ούτε εμάς, ούτε το περιβάλλον.</p> <p>Η διαφήμιση είναι ένα μήνυμα με ισχυρή δύναμη επιρροής, το περιεχόμενο του οποίου μας παρουσιάζει διάφορα προϊόντα και τα χαρακτηριστικά τους, μας προτείνει υπηρεσίες, ιδέες, με σκοπό να μας πείσει να καταναλώσουμε. Βασίζεται σε διαφορετικές πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων, αλλά, έντεχνα, δημιουργεί και νέες ανάγκες.</p> <p>Εισαγωγή: Συζητάμε για το που βρίσκουμε διαφημίσεις κάθε μέρα (τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες, περιοδικά, αφίσες στους δρόμους κ.λπ.). Ζητήστε να σας περιγράψουν μια διαφήμιση που θυμούνται πολύ καλά.</p>

	<p>Ανάπτυξη του θέματος: Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των τεσσάρων. Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα φύλλο εργασίας με ερωτήσεις για μια διαφήμιση. Αφού τελειώσουν, κάθε ομάδα, παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εργασίας. Οι άλλες ομάδες μπορούν να υποβάλλουν ερωτήσεις, ή να αξιολογήσουν την εργασία των συμμαθητών τους.</p>
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	Ο δάσκαλος ζητάει εξηγήσεις, για τις απαντήσεις, που έδωσαν οι μαθητές, στα φύλλα εργασίας.
Επιπλέον	<p>Πως μπορεί ένα ανθυγιεινό τρόφιμο να γίνει απαραίτητο, στα παιδιά μας; https://kepka.org/enimerosi-list/diatrofi/791-2020-08-07-07-49-34</p> <p>Μέθοδοι προώθησης πωλήσεων, που απευθύνονται σε παιδιά https://kepka.org/enimerosi-list/dikaiomata-katanaloton/787-2020-08-05-08-27-11</p> <p>Ασφάλεια παιχνιδιών https://kepka.org/enimerosi-list/asfaleia/3001-sp-931716039</p>

Φύλλο εργασίας: “Διαφημίσεις”

1. Τι θέλω να πουλήσει αυτή η διαφήμιση;
2. Πως χαρακτηρίζεται το προϊόν, στη διαφήμιση;
3. Δίνει αυτή η διαφήμιση όλες τις πληροφορίες για το προϊόν που προωθεί;
4. Ποιες πληροφορίες λείπουν;

5. Ποιες τεχνικές χρησιμοποιήθηκαν για να προωθήσουν αυτό το προϊόν;

6. Πόσο αξιόπιστη είναι αυτή η διαφήμιση; Γιατί;

Τίτλος θεματικής ενότητας	Βιώσιμη κατανάλωση
Τίτλος δραστηριότητας	Πως να επιβιώσετε σε ένα έρημο νησί;
Ομάδα στόχευσης της δραστηριότητας	Μαθητές 13-18 χρονών
Εισαγωγή	Δια ζώσης δραστηριότητα
Στόχος της δραστηριότητας	Συζήτηση για ανάγκες και επιθυμίες.
Προετοιμασία δραστηριότητας	Τυπώστε το φύλλο εργασίας: “Πως να επιβιώσουμε σε ένα έρημο νησί;”
Εκπαιδευτικό υλικό	-
Διάρκεια	60 λεπτά
Μέγεθος ομάδας	Κανένα όριο
Οδηγίες	Οι μαθητές εργάζονται και συζητούν, ομαδικά, σύμφωνα με το φύλλο εργασίας. Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των 4 ατόμων. Αφού απαντήσουν στις ερωτήσεις, συζητούν τις απαντήσεις τους, ανά δύο ομάδες, για να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές στις απαντήσεις τους. Συζητήστε, όλοι μαζί, ποια θα μπορούσε να είναι η καλύτερη λύση.
Συμβουλές για την εκτέλεση της δραστηριότητας	-
Πως θα αξιολογήσετε την δραστηριότητα;	-
Επιπλέον	Μέθοδοι προώθησης πωλήσεων, που απευθύνονται σε παιδιά https://kepka.org/enimerosi-list/dikaiomata-katanaloton/787-2020-08-05-08-27-11 Πως μπορεί ένα ανθυγιεινό τρόφιμο να γίνει απαραίτητο, στα παιδιά μας; https://kepka.org/enimerosi-list/diatrofi/791-2020-08-07-07-49-34 Ασφάλεια παιχνιδιών https://kepka.org/enimerosi-list/asfaleia/3001-sp-931716039

Φύλλο εργασίας: “Πως να επιβιώσετε σε ένα έρημο νησί;”

Σημαντικές πληροφορίες για το νησί:

1. Υπάρχει μια μεγάλη αμμόδης παραλία, γύρω γύρω από το νησί, αλλά τα βουνά στο κέντρο του καλύπτονται από ζούγκλα.
2. Υπάρχουν πολλά φρούτα και λαχανικά στη ζούγκλα, αλλά για να τα βρει κανείς και να τα μαζέψει, διακινδυνεύει πολύ και αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες.
3. Μια πηγή δίνει καθαρό νερό, σε ένα ρυάκι που ρέει στην αμμουδιά.
4. Τα φύλλα από τους φοίνικες, στη ζούγκλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν, για καλάθια, καπέλα, κάπες κ.λπ. Οι ίνες από τα δέντρα μπορούν να γίνουν δίχτυα, ή πετονιές για ψάρεμα.
5. Υπάρχουν πολλά ψάρια, στον ωκεανό, αλλά και πολλοί καρχαρίες.
6. Έχετε μόνο ένα κουτί σπίρτα. Εάν θέλετε να έχετε φωτιά, πρέπει να την κρατάτε αναμμένη όλο το εικοσιτετράωρο.
7. Ξεσπούν άγριες καταιγίδες, στο νησί, σχεδόν κάθε νύχτα, κατά τη διάρκεια αυτής της εποχής.
8. Τη μέρα, ο ήλιος λάμπει συνήθως και κάνει ζέστη.
9. Δεν είστε προετοιμασμένος για πεζοπορία Έχετε μαζί σας απλά παπούτσια, ρούχα ηλιοθεραπείας και καθόλου τρόφιμα.

Απαντήστε στις επόμενες ερωτήσεις:

1. Τι εφόδια έχετε; Μην ξεχάσετε τα ανθρώπινα εφόδια: σοφία, φαντασία, ενέργεια, δεξιότητες κ.λπ.
2. Ποιες είναι οι βασικές σας ανάγκες;
3. Τι χρειάζεστε για να ικανοποιήσετε τις πιο σημαντικές σας ανάγκες;
4. Ποιες υπηρεσίες είναι απαραίτητες; Μια υπηρεσία, για παράδειγμα, είναι το μάζεμα ξύλων για τη φωτιά.
5. Πως οργανώνετε τις δραστηριότητές σας, ώστε να έχετε τα πράγματα και τις υπηρεσίες που χρειάζεστε; Για παράδειγμα, φροντίζει καθένας μόνος τις ανάγκες του; Ορίζονται “αρχηγοί” που αναθέτουν συγκεκριμένες δουλειές σε συγκεκριμένα άτομα;
6. Πως μοιράζετε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες; Λαμβάνουν όλοι ίσα μερίδια; Τι θα κάνετε αν κάποιος αρνούνται να ανταποκριθούν στα καθήκοντά που τους ανατέθηκαν;